

forsikring
& pension

Konklusion på skybrudsskadedata 2016

Indhold

SKYBRUDSSKADEDATA 2016	2
BAGGRUND	2
DATA	2
KOMMUNERNES TILBAGEMELDINGER	3
Hvad er data brugt til?.....	3
Hvordan er data anvendt?	4
Har data bidraget til kvalificering af analysearbejde eller validering af handleplaner?.....	4
Hvilke muligheder ser kommunerne i anvendelse af data?.....	5
Hvilke udfordringer/ønsker har kommunerne.....	5
FORSKNINGSPROJEKTERNES TILBAGEMELDINGER	7
OPSAMLING	8
FORBEDRINGSPOTENTIALER	8
HVAD FÅR FORSIKRINGSSÆLSKABERNE UD AF PROJEKTET?	8
BILAG 1 - OVERSIGT OVER UDSENDTE DATA	

15.03.2017

Forsikring & Pension
Philip Heymans Allé 1
2900 Hellerup
Tlf.: 41 91 91 91
Fax: 41 91 91 92
fp@forsikringogpension.dk
www.forsikringogpension.dk

Marlene Lisa Eriksen
Konsulent, cand. jur.
Dir. 41919148
mle@forsikringogpension.dk

Sagsnr. GES-2015-00324
DokID 337446

SKYBRUDSSKADEDATA 2016

Forsikring & Pension

Forsikring & Pension har i 2016 tilbudt alle landets kommuner, at de gratis kunne modtage forsikringsselskabernes data for skybrudsskader i deres kommune. 67 kommuner og 11 forsyningsselskaber (repræsenterende 84 % af den danske befolkning) har taget i mod tilbuddet. (Se Bilag 1.) Denne rapport samler op på forløbet og tilbagemeldingerne fra kommunerne, samt opstiller forbedringspotentialer.

Sagsnr. GES-2015-00324

DokID 337446

BAGGRUND

I 2012 indgik Finansministeriet og KL en aftale om, at alle landets kommuner skulle udarbejde en klimatilpasningsplan inden udgangen af 2013. Planen skulle indeholde en kortlægning af risikoen for oversvømmelser og skaber overblik over og prioriterer indsatsen.

I forbindelse med, at kommunerne skulle udarbejde klimatilpasningsplanerne, tilbød forsikringsbranchen, at kommunerne kunne modtage data for skybrudsskader. Dette med henblik på at give kommunerne et bedre beslutningsgrundlag. 70 kommuner accepterede tilbuddet.

Forsikring & Pension har siden 2013 modtaget en del forespørgsler på nye forsikringsskadedata fra kommunerne. Forsikringsselskaberne besluttede derfor, at Forsikring & Pension i starten af 2016 skulle tilbyde alle landets kommuner en ny runde skadesdata, der kunne understøtte arbejdet med evalueringen af klimatilpasningsplanerne og kommunernes arbejde med at få planerne ført ud i livet.

DATA

Data er indsamlet fra de 7 største forsikringsselskaber. Data er for perioden 2010 til medio 2015 og omfatter oplysninger om adresse, dato og erstatningssum for skybrudsskader. Forud for indsamling af data, har Forsikring & Pension indhentet tilladelse fra Finanstilsynet til at videregive data. I samarbejde med Kommunernes Landsforening og Naturstyrelsen blev kommunerne orienteret om tilbuddet i foråret 2016.

Der er indgået aftale om videregivelse og behandling af data med hver enkelt kommune. Kommunerne har forpligtet sig til at behandle data sikkert og fortroligt og kun offentliggøre resultater i anonymiseret form. Data er sendt via sikker e-mail. I enkelte tilfælde, hvor det ikke lykkedes at sende data via sikker e-mail, har kommune/forsyning været fysisk forbi Forsikring & Pension, hvor de har fået udleveret data på en USB-stik.

De første datasæt blev sendt ud i første halvdel af 2016. I efteråret kontaktede Forsikring & Pension de resterende kommuner, og en ny runde data blev udsendt i løbet af efteråret til interesserede kommuner.

KOMMUNERNES TILBAGEMELDINGER

Forsikring & Pension har spurgt kommunerne og forsyningsselskaberne, hvad de har brugt data til, og hvilke muligheder, udfordringer og ønsker de har til skybrudsskadedata.

Forsikring & Pension

Sagsnr. GES-2015-00324

DokID 337446

Hvad er data brugt til?

Af tilbagemeldingerne fra kommunerne fremgår det, at data anvendes til:

- Revidering af risikokort ved udarbejdelse af skybrudsplaner og handleplaner.
- Kvalificering af hydrauliske beregninger og analysearbejde.
- Overblik over udsatte områder og et samlet overblik over skader i kommunen - Opgørelse af de faktiske skadesomkostninger giver et mere nuanceret billede af risikoniveauet.
- Prioritering af indsatser.
- Udarbejdelse af investeringsplaner – der kigges på den samfundsøkonomiske gevinst ved klimatilpasning, samt i hvilken grad det kan betale sig at sikre bestemte områder.
- Lokalisering af mulige, ukendte "hot spots".
- Sagsbehandling i forbindelse med lokalplaner.
- Identificering af mulige geografiske problemområder i forhold til problematiske regnhændelser.
- Supplement til kommunens øvrige data og til dialog med lodsejere om forbedret afvanding.
- Validering af de indsatsområder, hvori der er påbegyndt projekter.
- Dokumentation i forbindelse med gennemførelse af klimaprojekter.

En kommune skriver:

"Vi har plottet data i GIS og sammenholdt med de områder som er udpeget i Klimatilpasningsplanen med risiko for oversvømmelse. Det har været en interessant øvelse.

Der ligger en del skadesramte huse inden for risikoområderne, hvilket ikke er overraskende, men der er også forholdsvis mange skadesramte huse i tætbebyggelse uden for de udpegede risikoområder. Nogle af husene ligger forholdsvis højt i terrænet, og skaden må skyldes helt lokale forhold ved ejendommen. Det giver derfor mening, at informere borgere i tæt bebyggelse om risiko for skader ved skybrud, selv om de ikke bor i et risikoområde."

En forsyning skriver:

"Umiddelbart er der overensstemmelse mellem vores nuværende datagrundlag og de modtagne data.

De modtagne data indeholder en langt større mængde data end vi tidligere har haft, hvilket giver flere muligheder for at vurdere eksisterende oversvømmelsesrisici og generel analyse af et oplands skybrudshåndtering."

En kommune skriver:

"Vi har anvendt data til at lave skadesrisikoanalyser ved at koble regnhændelser op på skadesværdi.

Det har også været anvendt til at trykprøve om virkelighedens oversvømmelses-hændelser rent faktisk finder sted i risikoområder udpeget af modeller. Data er også blevet anvendt til at lave investeringsplaner ved at se på den samfundsøkonomiske gevinst man opnår ved klimatilpasning, samt til at vurdere i hvilken grad det kan betale sig at sikre et område mod fremtidige oversvømmelser."

Hvordan er data anvendt?

Af tilbagemeldingerne fra kommunerne fremgår det, at data er anvendt på følgende måder:

- I sammenhæng med data for store regnhændelser. (Indikation af ekstra udsatte områder i kommunen.)
- Sammenholdt med data fra digital kortlægning (blue spot) og data med "klynger af indberettede skader"/dato for skadesanmeldelse.
- Sammenholdt med kloakkernes egne data/driftsregistreringer/borger-henvendelser.
- Data er blevet geokodet for at give et geografisk overblik.
- De geokodede data er blevet sammenholdt med reelle oplevede eller rapporterede oversvømmelser.
- Skadesværdierne er blevet sammenlignet med regnhændelser fra nedbørsmålere.
- Det er blevet opgjort, hvor meget der er udbetalt alt i alt pr. år.
- Tematisering/analyser ud fra tæthed af registreringer/omkostninger.

Har data bidraget til kvalificering af analysearbejde eller validering af handleplaner?

Af tilbagemeldingerne fra kommunerne fremgår det, at data har været brugbare som bidrag til kvalificering eller validering af planerne:

- I forbindelse med revision af kommuneplanen. (kvalificering af analysearbejdet vedr. klimatilpasning.)
- Til at prioritere indsatser. (der, hvor der har været problemer med oversvømmelse af ejendomme.)
- Til at sætte perspektiv på risikovurderingerne. (der er ikke nødvendigvis sammenhæng mellem de udpegede højrisikoområder og de steder, hvor der er udbetalt erstatning.)

En kommune skriver:

"Det er en god, hurtig måde at se om der kan reddes værdi ved at klimatilpasse et givent område. Data er både blevet brugt i deciderede skadesrisikoanalyser, og til at validere planer for prioritering af indsats."

Hvilke muligheder ser kommunerne i anvendelse af data?

Kommunerne har i tilbagemeldinger givet følgende bud på, hvilke muligheder de ser i anvendelsen af data:

- Data kan være med til at give et bedre og mere realistisk billede af de økonomiske konsekvenser af oversvømmelser. (Nu benyttes standardtal)
- Data kan være med til at vurdere de reelle skaders direkte omkostninger i forbindelse med de samfundsmæssige, økonomiske analyser.
- Ved nybyggeri, byfortætning o.l., kan data pege på, om der er problemer med overfladiske afstrømninger i området.
- Data kan bruges til spildevandsplanlægning, handleplaner for separatkloakering, anlæg af forsinkelsesbassiner og vurdering af mulige terrænsætninger i et område.
- Data kan integreres i forsyningsselskabets drifts- og vedligeholdelsessystem, således at driftsmedarbejderne har et overblik over, om en ejendom tidligere har oplevet oversvømmelser. Dette kan bidrage til andre konklusioner og løsninger end der tidligere ville være blevet valgt.
- Data kan bruges sammen med et indrapporteringsmodul, hvor borgerne kan indmelde oversvømmelsesproblemer.
- På længere sigt kan data bidrage til at validere, at udført klimatilpasning har haft den ønskede effekt for et givent område.

Hvilke udfordringer/ønsker har kommunerne

Kommunerne har i tilbagemeldingerne også identificeret udfordringer i forbindelse med anvendelse af data:

- *Datavask*

Det kræver sommetider en del arbejde fra kommunens side at forberede data, før data kan anvendes. Blandt andet kan formateringen være meget forskellig. F.eks. vil nogle indberetninger indeholde hele adressen i én kolonne, mens andre har delt vejnavn, nr. og postnummer ud på hver deres kolonne. Andre eksempler er indberetninger, hvor hele adressen er skrevet med caps lock, og "hjemmelavede" forkortelser.

- *Bedre metadata*

Kommunerne vil gerne bruge data endnu mere, end de gør nu, men det kræver større sikkerhed omkring datagrundlaget.

De mangler, kommunerne pegede på var:

Dato - Der er registreret skader på datoer i perioder uden store regnmængder. Det bemærkes, at selskaberne ofte registrerer anmeldelsesdatoen.

Adresse - Adresser på 1. sal eller højere. Data bliver geokodet til den adresse, der står anført. Undertiden er der tale om, at skaden reelt er sket på en anden adresse end der, hvor ejeren af forsikringen bor.

Årsag til skade - Årsagen til skaden kendes ikke. F.eks. om der er tale om vejvand eller kloak? Skyldes skaden fejl eller overbelastning af det offentlige kloaksystem, eller er det private forhold, der er årsag til skaden?

Skadesomkostninger – De udbetalte erstatninger er fratrukket en ikke nærmere angivet selvrisiko, hvorfor det er svært at vide, hvad den faktiske skadesomkostning er.

Forsikring & Pension

Sagsnr. GES-2015-00324

DokID 337446

- *Anonymitet*

Det er en begrænsning at analyser og kort ikke må være specifikke og identificerbare ift. databeskyttelsesreglerne. Det er svært nogle steder at anonymisere dataene uden at miste kvaliteten.

- *Tilgængelighed*

Der er løbende forespørgsler på data. Også på perioden, der ligger forud for den netop videregivne.

En kommune skriver:

"Det vil fungere bedst, hvis vi som kommune kan rette henvendelse til Forsikring og Pension, når vi har brug for data (modsat at vi får det stillet til rådighed engang imellem).

Skybrud eller kraftige regnhændelser falder geografisk og tidsmæssigt ret tilfældigt. Det ville være en fordel, at kunne få data udleveret kort tid efter aktuelle regnhændelser, fordi det typisk er der, der er fokus på opgaven, både politisk og administrativt."

En kommune skriver:

"Trods udfordringerne, som vi har søgt at tage højde for, er det stadig vores vurdering, at data har givet et godt bidrag til vores videre arbejde. Konkret har det fået os til at overveje at ændre i rækkefølgen for kommende klimatilpasningsprojekter."

FORSKNINGSPROJEKTERNES TILBAGEMELDINGER

Forsikring & Pension har indgået aftaler med tre forskningsprojekter, der har modtaget data.

Forsikring & Pension

Sagsnr. GES-2015-00324

DokID 337446

Realdania

Realdania har modtaget data for hele landet, og er i gang med at analysere disse. Data anvendes i deres forberedende arbejde for at kvalificere deres indsatser. Ligesom kommunerne, udarbejder Realdania overblikkort over, hvor de mest udsatte områder er, samt hvor de dyreste skader er. Realdania har kapaciteten til at lave større projekter i samarbejde med kommunerne.

CONCITO

COCNITO, Danmarks grønne tænketank, har modtaget data for hele landet i forbindelse med deres rapport om klimatilpasning i kommunerne. Rapporten evaluerer kommunernes klimatilpasningsplaner. Derudover adresserer den en række relevante problemstillinger, f.eks. kommunernes manglende risikovurdering ved udstykninger.

Rapporten forventes at blive offentliggjort i maj 2017.

Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering i samarbejde med Københavns Universitet

Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering samarbejder med Thomas Balstrøm fra Københavns Universitet. Skybrudsskadedata anvendes til at korrigere Styrelsens højdemodel i forhold til deres registreringer af lokale lavninger. Dette sker som en del af Grunddataprogrammet og integreres i den nye udgave af den hydrologiske højdemodel. Projektet har modtaget data for hele Sjælland.

OPSAMLING

Forsikring & Pension vurderer, at skybrudsskadedata til kommunerne i 2016 har været en succes.

Kommunernes tilbagemeldinger er generelt rigtigt positive. Data bliver anvendt i vid udstrækning. Der er dog også en række begrænsninger ved data.

FORBEDRINGSPOTENTIALER

En af de helt store udfordringer for kommunerne har været datavask – altså at få omsat data til et brugbart format, inden der overhovedet kunne arbejdes med data. Dette kan løses ved, at data indberettes i samme format fra alle selskaber.

Det bør derfor overvejes, næste gang, der tilbydes data, at ensrette indberetningsformen. Enten ved at udarbejder en skabelon til indberetninger, eller ved, at selskaberne anvender DAR – Danmarks Adresseregister, et samlet, offentligt register, der løbende opdateres, i deres systemer.

Andre ting, der med fordel kan overvejes:

- Bør videregivelse af skybrudsskadedata være en fast tilbagevendende begivenhed? F.eks. hver gang kommunerne skal lave klimatilpasningsplaner.
- Kan datagrundlaget forbedres, så der f.eks. indhentes flere af de data, kommunerne efterspørger?
- Kunne det være en mulighed, at skybrudsskadedata indgik i de statistikker, Forsikring & Pension offentliggør? F.eks. som statistikker på kommuneniveau.

HVAD FÅR FORSIKRINGSSLELSKABERNE UD AF PROJEKTET?

Forsikringselskaberne bruger tid og ressourcer på at udtrække, samle og indsende data til Forsikring & Pension, men hvad får de til gengæld?

- Når kommunerne får hjælp til bedre klimatilpasning, vil det forhåbentligt nedbringe antallet af skader ved skybrud.
- Når kommunerne får et bedre datagrundlag, bliver deres indsatser mere målrettet. Der bliver ikke bare sat tiltag i gang – Det bliver også muligt at ramme mere præcist dér, hvor risikoen for store værditab er størst.
- Med initiativer, der hjælper kommunerne, dannes fundamentet for et godt samarbejde – også på andre områder.
- Forsikringsbranchens anses for at være en aktiv og betydelig aktør på klimatilpasningsområdet. Vi bliver derfor anset for en naturlig projekt- og sparringspartner, der ved, hvad der rører sig på området, og vi får mange henvendelser om deltagelse i forskellige events, projekter m.m.
- Interesse fra udlandet. Også i udlandet bliver forsikringsbranchen i Danmark set som en aktiv deltager i klimatilpasningen. At dele data gratis for at hjælpe kommunerne har fået stor opmærksomhed fra udlandet. (F.eks. har Norge kopieret projektet i et mindre forsøg.)

BILAG 1 - OVERSIGT OVER UDSENDTE DATA

Forsikring & Pension

Der er udsendt data til:

- 67 kommuner
  - 11 forsyningsselskaber
  - Tilsammen dækker de over 84 % af den danske befolkning.
  - 3 forskningsprojekter. (Realdania, CONCITO og Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering.)
-
- 27 kommuner og forsyninger har givet en tilbagemelding på deres anvendelse af data. Det svarer til lidt over en tredjedel.

Sagsnr. GES-2015-00324

DokID 337446

